

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

20 Μαρτίου 2024

Έκθεση Εμπορικού Επιμελητηρίου ΗΠΑ για τη Διατλαντική Οικονομία.

Δημοσιοποιήθηκε, 17/3, η ετήσια έκθεση “The Transatlantic Economy 2024: Annual Survey of Jobs, Trade and Investment between the United States and Europe”, υπό την αιγίδα του Εμπορικού Επιμελητηρίου ΗΠΑ (US Chamber of Commerce) και με τη συνεργασία του δικτύου Αμερικανικών Εμπορικών Επιμελητηρίων στην ΕΕ (American Chambers of Commerce to the European Union), ενώ τη σύνταξή της επιμελήθηκε το ίδρυμα Foreign Policy Institute, Πανεπιστημίου Johns Hopkins. Επισημαίνεται, αναλόγως διαθεσιμότητας ή πηγής στοιχείων, στην έκθεση γίνεται, εναλλακτικά, αναφορά στην ΕΕ27 ή στην Ευρώπη ⁽¹⁾ συμπεριλαμβανομένης σειράς άλλων χωρών (μεταξύ οποίων και η Τουρκία, βλ. “Terms”, σελ. 199).

Η διατλαντική οικονομία, τάξης \$ 8,7 τρισ., αποδεικνύεται διαχρονικά ως εξαιρετικά ανθεκτική έναντι των παγκόσμιων γεωπολιτικών και οικονομικών προκλήσεων. Οι ΗΠΑ και η Ευρώπη παραμένουν αμοιβαία σημαντικότεροι γεωπολιτικοί και οικονομικοί εταίροι. Οι διατλαντικές ροές εμπορίου και επενδύσεων στηρίζουν 16 εκ. θέσεις εργασίας σε ΗΠΑ και Ευρώπη, καθώς και \$ 6,9 τρισ. εμπορικές πωλήσεις ετησίως. Η διατλαντική αγορά είναι η μεγαλύτερη και πλουσιότερη στον κόσμο καθώς συντηρεί περίπου το ήμισυ της συνολικής παγκόσμιας ιδιωτικής κατανάλωσης, ενώ αντιστοιχεί σε ένα τρίτο του παγκόσμιου ΑΕΠ, σε όρους αγοραστικής δύναμης. Η διατλαντική οικονομική αλληλεξάρτηση είναι μεγαλύτερη από κάθε άλλη διεθνή οικονομική σχέση, με ιδιαίτερα ισχυρούς οικονομικούς δεσμούς μεταξύ των δύο πλευρών ως προς τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI), τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, τις τραπεζικές συναλλαγές, τις ενδοομιλικές πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών, το εμπόριο ψηφιακών υπηρεσιών, την ενέργεια, τις επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη (R&D), τη συνεργασία σε θέματα δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, τη μεταφορά τεχνολογίας, και τις πωλήσεις υπηρεσιών υψηλής έντασης γνώσης.

Εμπόριο αγαθών & υπηρεσιών

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα. Το 2023 το εμπόριο αγαθών Ευρώπης-ΗΠΑ άγγιξε τα \$1,22 τρισ. (ιστορικά υψηλότερη επίδοση, και διπλάσιο μέγεθος του αντίστοιχου ΗΠΑ-Κίνας τάξης \$ 575 δισ.), ενώ οι α/ εξαγωγές αγαθών στην Ευρώπη ανήλθαν σε \$ 498 δισ. Οι ΗΠΑ είχαν έλλειμμα ισοζυγίου αγαθών με την Ευρώπη και το 2023, ύψους \$ 202 δισ. Το 2023 το εμπόριο αγαθών Ευρώπης-ΗΠΑ υπερέβη κατά 39% το αντίστοιχο ΗΠΑ-Κίνας και κατά 16% το εμπόριο αγαθών Ευρώπης-Κίνας.

¹ Στο παρόν έγγραφο αναφέρεται ΕΕ ή Ευρώπη, όπως χρησιμοποιείται στην έκθεση.

Το διατλαντικό εμπόριο υπηρεσιών έχει εξέχουσα σημασία στις σχέσεις ΕΕ και ΗΠΑ, καθώς αμφότερες πλευρές είναι κατ' εξοχήν παραγωγοί και εξαγωγείς υπηρεσιών. Κατά το 2022, 43% των συνολικών α/ εξαγωγών υπηρεσιών είχε προορισμό την Ευρώπη ενώ, αντίστοιχα, 42% των συνολικών ευρωπαϊκών εξαγωγών υπηρεσιών είχε αποδέκτη τις ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, το ίδιο έτος, οι α/ εξαγωγές υπηρεσιών στην Ευρώπη (όπου βρίσκονται πέντε από τις πρώτες δέκα εξαγωγικές αγορές υπηρεσιών των ΗΠΑ) ανήλθαν σε περίπου \$ 402 δισ., ενώ οι α/ εισαγωγές υπηρεσιών από την Ευρώπη ανήλθαν σε περίπου \$ 293 δισ., διαμορφώνοντας πλεόνασμα ισοζυγίου υπηρεσιών ΗΠΑ τάξης \$ 107 δισ.

Επισημαίνεται ότι οι πωλήσεις υπηρεσιών των εκατέρωθεν θυγατρικών εταιρειών παρουσιάζουν τις τελευταίες δεκαετίες ραγδαία αύξηση, τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρώπη, όντας, πλέον, υψηλότερες κατ' αξία από τις εξαγωγές υπηρεσιών. Κατά το 2021 οι πωλήσεις υπηρεσιών αμερικανικών θυγατρικών στην Ευρώπη ανήλθαν σε περίπου \$ 1,1 τρισ. (ή περίπου 57% των παγκόσμιων πωλήσεων υπηρεσιών από θυγατρικές ΗΠΑ, και περίπου 3 φορές υψηλότερα των α/ εξαγωγών υπηρεσιών), ενώ οι πωλήσεις υπηρεσιών θυγατρικών της Ευρώπης στις ΗΠΑ ανήλθαν κατά το 2022 σε περίπου \$ 775 δισ., περίπου 2,5 φορές υψηλότερα των ευρωπαϊκών εξαγωγών υπηρεσιών στις ΗΠΑ.

Επενδύσεις

Επισημαίνεται ότι το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών δεν είναι αντιπροσωπευτικό κριτήριο του μεγέθους της διατλαντικής οικονομίας, δεδομένου ότι οι εκατέρωθεν ΑΞΕ/FDI είναι μακράν σημαντικότερες, ιδίως ως προς τη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς η Ευρώπη είναι ο μεγαλύτερος επενδυτής στις ΗΠΑ και αντίστροφα. Κατά το 2022, αθροιστικά σε ΗΠΑ και Ευρώπη αντιστοιχεί μόλις το 20% των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών, ωστόσο, όσον αφορά στα παγκόσμια αποθέματα εκρών και εισρών ΑΞΕ, αθροιστικά σε ΗΠΑ και Ευρώπη αντιστοιχεί ποσοστό 65%. Κατά το 2021, το 59% των συνολικών α/ εξαγωγών ξένων θυγατρικών αντιστοιχεί σε ευρωπαϊκές θυγατρικές, ενώ κατά το 2022 οι πωλήσεις αμερικανικών θυγατρικών στην Ευρώπη ανήλθαν σε \$ 3,8 τρισ., δηλαδή αντιστοιχούν περίπου στο ήμισυ των συνολικών παγκόσμιων πωλήσεων των α/ θυγατρικών στο εξωτερικό, και υπερβαίνουν κατά 55% τις παγκόσμιες α/ εξαγωγές, συνολικής αξίας \$ 2,1 τρισ. το ίδιο έτος.

Ψηφιακή οικονομία

Ο ταχύτατα αναπτυσσόμενος τομέας της ψηφιακής οικονομίας έχει ιδιαίτερη βαρύτητα στην διατλαντική οικονομική σχέση, στο πλαίσιο της ψηφιακής παγκοσμιοποίησης. Στον τομέα ψηφιακών υπηρεσιών η Ευρώπη είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα, ενώ οι ΗΠΑ και η ΕΕ είναι οι μεγαλύτεροι καθαροί εξαγωγείς ψηφιακών υπηρεσιών παγκοσμίως.

Κατά το 2022 οι ΗΠΑ εξήγαγαν στην Ευρώπη ψηφιακές υπηρεσίες αξίας \$ 307 δισ., δηλαδή 49% του συνόλου των α/ εξαγωγών ψηφιακών υπηρεσιών παγκοσμίως, ενώ κατά το 2021 25% των εξαγωγών ψηφιακών υπηρεσιών από την ΕΕ είχε αποδέκτη τις ΗΠΑ, στις οποίες αντιστοιχεί το 30% των εισαγωγών στην ΕΕ το ίδιο έτος.

Θέσεις εργασίας στη διατλαντική οικονομία

Οι διατλαντικές επενδυτικές και εμπορικές ροές (αγαθών και υπηρεσιών) στηρίζουν τις αγορές εργασίας στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη, ενώ οι εκατέρωθεν θυγατρικές απασχολούν περίπου 10 εκατομμύρια εργαζόμενους (στοιχεία 2022), όντας οι σημαντικότεροι ξένοι εργοδότες. Εκτιμάται ότι κατά το 2022 οι αμερικανικές θυγατρικές στην Ευρώπη απασχόλησαν άμεσα περίπου 4,7 εκ. εργαζόμενους, ενώ οι ευρωπαϊκές θυγατρικές στις ΗΠΑ απασχόλησαν άμεσα 5 εκ. εργαζόμενους.

Το 2021 οι πέντε πρώτοι εργοδότες στις ΗΠΑ ήταν οι χώρες Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Γαλλία, Ολλανδία και Ελβετία, ενώ οι πέντε αμερικανικές πολιτείες στις οποίες δημιουργήθηκαν περισσότερες θέσεις εργασίας από ευρωπαϊκές θυγατρικές ήταν οι California, Texas, New York, Pennsylvania και Illinois.

Διατλαντική αγορά ενέργειας

Οι ευρωπαϊκές εταιρείες είναι η σημαντικότερη πηγή ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) στον ενεργειακό τομέα των ΗΠΑ, ενώ, αντίστοιχα, οι α/ ΑΞΕ έχουν ενισχύσει σημαντικά την πράσινη ανάπτυξη και τον ενεργειακό τομέα της Ευρώπης, καθώς άνω του 50% των μακροπρόθεσμων συμφωνιών που αφορούν ευρωπαϊκά έργα ΑΠΕ (Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) έχουν συναφθεί με α/ εταιρείες.

Επισημαίνεται ότι οι ΗΠΑ είναι ο μεγαλύτερος προμηθευτής της Ευρώπης σε ΥΦΑ (Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο), καθώς κατά το 2023 το α/ ΥΦΑ αντιστοιχεί σε 50% των συνολικών εισαγωγών της ΕΕ, και σε 60% των συνολικών εισαγωγών της Ευρώπης (α/ εξαγωγές διπλάσιες από τις αντίστοιχες σε όλη την Ασία). Παράλληλα, οι α/ εξαγωγές αργού πετρελαίου προς την Ευρώπη έχουν αυξηθεί κατά 82%, λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, αντιστοιχώντας σε 12% των συνολικών ευρωπαϊκών εισαγωγών.

Οικονομία καινοτομίας

Οι συναλλαγές στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης (R&D) είναι συγκριτικά σημαντικότερες μεταξύ ΗΠΑ-ΕΕ έναντι κάθε άλλου εταίρου των δύο πλευρών. Το 2021 αμερικανικές θυγατρικές επένδυσαν \$ 37,5 δισ. σε έρευνα/ανάπτυξη στην Ευρώπη (54% των συνολικών δαπανών R&D θυγατρικών ΗΠΑ στο εξωτερικό), με κυριότερους αποδέκτες τις χώρες Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Ελβετία, Ιρλανδία, Βέλγιο και Γαλλία (οι έξι χώρες αντιστοιχούν σε 83% του συνόλου για την Ευρώπη). Αντίστοιχα στις ΗΠΑ, οι δαπάνες R&D ευρωπαϊκών θυγατρικών, κυρίως από ελβετικές (24% του συνόλου) και γερμανικές (21%) εταιρείες, ανήλθαν σε περίπου 69% της συνολικής αξίας R&D ξένων θυγατρικών στις ΗΠΑ, τάξης \$ 78,3 δισ.

Σημειώνεται, επίσης, ότι στο Παράρτημα Appendix B “U.S. Commerce and Europe: A Country-by-Country Comparison” αναφέρεται, ως προς τα διμερή δεδομένα έτους 2022 για την Ελλάδα (βλ. σελ. 178 της έκθεσης), ότι μέσω των θυγατρικών ΗΠΑ υποστηρίζονται 18.786 θέσεις εργασίας στη χώρα μας, έναντι 3.774 στις ΗΠΑ από ελληνικές θυγατρικές. Σύμφωνα με τα επίσημα α/ στοιχεία, κατά το 2022 το ισοζύγιο υπηρεσιών ήταν πλεονασματικό για τη χώρα μας, με εξαγωγές α/ υπηρεσιών στην Ελλάδα \$ 1,6 δισ. έναντι ε/εξαγωγών υπηρεσιών στις ΗΠΑ \$ 5,2 δισ., ενώ το εμπορικό ισοζύγιο αγαθών ελαφρώς ελλειμματικό για τη χώρα μας (σ.σ. αν και πλεονασματικό πριν και μετά), με εξαγωγές αγαθών ΗΠΑ στην Ελλάδα \$ 2,4 δισ. έναντι ε/ εξαγωγών

αγαθών στις ΗΠΑ τάξης \$ 2,3 δισ. Ως προς τις επενδύσεις, αναφέρεται ότι οι ΗΠΑ διατηρούν απόθεμα ΑΞΕ στην Ελλάδα \$ 2,2 δισ. (από μόλις \$ 300 εκατ. το 2019), ενώ οι ε/ ΑΞΕ στις ΗΠΑ αναφέρονται ως \$ 660 εκατ. (2022).

Για πληρέστερη ενημέρωση, βλ. ["The Transatlantic Economy 2024"](#).